

Podíl high-tech sektoru mírně narostl hlavně zásluhou průmyslu

Pokud se jako země chceme dostat do vyšších pater hodnotových řetězců, tak se význam high-tech sektoru, který se skládá z high-tech průmyslu a high-tech služeb, musí zvýšit. Aktuální statistiky ukazují, že růst jeho významu pro tuzemskou ekonomiku je jen velmi pozvolný. High-tech služby a high-tech průmysl mají pro ekonomiku prakticky totožný význam, produktivita roste značně rychleji v high-tech průmyslu a většinu high-tech sektoru vlastní zahraniční vlastníci. Naopak v high-tech službách se vynakládají vyšší výdaje na VaV.

Podíl high-tech sektoru¹ na celkovém podnikatelském sektoru není velký a bohužel během posledních 13 let (2005 až 2018) vzrostl jen velmi mírně. V roce 2005 zaujímal 5,5 % na celkovém podnikatelském sektoru² (z toho 2,6 p. b. zaujímal high-tech průmysl a 3,0 p. b. zaujímal high-tech služby) a v roce 2018 zaujímal 6,1 % na celkových tržbách podnikatelského sektoru (z toho 3,0 p. b. zaujímal high-tech průmysl a 3,1 p. b. zaujímal high-tech služby). Zatímco služby v roce 2005 zaujímal 53,7% podíl, v roce 2018 to již byl pouze 50,2% podíl. To znamená, že **význam high-tech průmyslu a high-tech služeb byl v roce 2018 prakticky totožný. Co se týká vlastnické struktury, tak v průběhu daného období mírně oslabilo tuzemské vlastnictví, když v roce 2005 bylo 36 % high-tech sektoru v českém vlastnictví, zatímco v roce 2018 jen 32,4 % (zbytek byl v držení zahraničních investorů).**

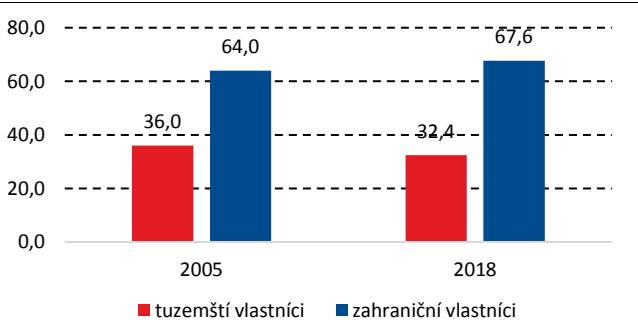
Produktivita práce (vyjádřená tržbami na jednoho zaměstnance) se mezi roky 2005 a 2018 zvýšila v high-tech sektoru o 23,0 %, což znamenalo **průměrné meziroční tempo růstu o 1,7 %**. V high-tech průmyslu se zvýšila o 66,9 %, což znamenalo průměrné meziroční tempo růstu 4,3 %. Pokud porovnáme vývoj produktivity mezi high-tech průmyslem a high-tech službami, tak high-tech průmysl během sledovaného období zvýšil produktivitu o 66,9 %, zatímco u služeb byl kumulativní pokles o 2,3 %.

Podíl výdajů na výzkum a vývoj (VaV) na přidané hodnotě byl v roce 2018 v high-tech sektoru 10,3 % a během let 2005 až 2018 vzrostl o 4,1 p. b. Podniky se zahraničními vlastníky dávají na VaV (z přidané hodnoty) 11,6 %, oproti podnikům, které jsou vlastněny českým kapitálem, kde je to jen 8,7 %. Zatímco podniky pod zahraniční kontrolou zvýšily podíl výdajů na VaV za posledních 13 let o 6,1 p. b., firmy s českými vlastníky jen o 1,9 %.

Souhrnně lze tvrdit, že ve sledovaném období došlo k mírnému růstu podílu tržeb v high-tech sektoru (z 5,5 % na 6,1 % na celkových tržbách podnikatelského sektoru), a to především zásluhou průmyslu (význam sektoru high-tech služeb prakticky zůstal stabilní). **Rychlejší tempo růstu produktivity zaznamenal high-tech průmysl oproti službám** (kde produktivita naopak klesla) a překvapivě firmy pod domácí kontrolou. Vezmeme-li v potaz, že je to spíše high-tech průmysl, u kterého dochází k mírnému růstu jeho významu a dosahuje vyšší tempo růstu produktivity, o to překvapivější je skutečnost, že **vyšší podíl výdajů na VaV směřuje do high-tech služeb.**

Zdroj: ČSÚ, MPO

Firmy v high-tech sektoru podle vlastnictví (v %)

Zdroj: ČSÚ, graf MPO

Průměrné tempo růstu produktivity (v %)

	Index (2018/2005)	Průměrné tempo růstu produktivity (v %)
Dle segmentu		
high-tech služby	97,7	-0,15
high-tech prům.	166,9	4,3
Dle vlastnictví		
tuzemští	141,3	3,2
zahraniční	101,8	0,3

Zdroj: ČSÚ, tabulka a výpočty MPO

¹ High-tech sektor ČSÚ definuje následovně: „Skupinu odvětví s vysokou technologickou náročností představující soubor ekonomických činností využívajících ve velké míře velmi pokročilých či špičkových technologií, přičemž vývoj jejich výstupů často doprovázejí vysoké náklady na inovace a/nebo na výzkum a vývoj“.

² Podíl tržeb high-tech sektoru na celkových tržbách podnikatelského sektoru.

Z DOMOVA

ČNB snižuje proticyklickou kapitálovou rezervu na polovinu ...

Bankovní rada ČNB snížila sazbu proticyklické kapitálové rezervy bank na 0,5 % z aktuální úrovně 1 %. Částečné uvolnění proticyklické kapitálové rezervy podpoří schopnost bank plynule úvěrovat nefinanční podniky a domácnosti.

Kapitálová pozice domácího bankovního sektoru je díky kapitálovým rezervám a dobrovolně drženému přebytku kapitálu robustní. Většina bank v současnosti splňuje souhrnný kapitálový požadavek a má dostatečnou volnou kapacitu k úvěrování, prohlásil guvernér ČNB Jiří Rusnok.

Bankovní sektor si udržel vysokou odolnost vůči možným nepříznivým šokům a do krize vyvolané pandemií koronaviru vstoupil v dobré kondici. V základním scénáři ekonomického vývoje, který odpovídá květnové prognóze ČNB, by podle zátěžových testů neměla problémy většina bank. Pouze tři banky se mohou dostat do situace, kdy by neměly dostatek kapitálu.

"Přesto je nutno počítat s tím, že u řady domácností a firem dojde k výraznému snížení příjmů, což může mít citelný dopad na jejich solventnost. Zvýšená rizika hrozí zejména po ukončení moratoria na splátky úvěrů na podzim tohoto roku," řekl Jan Frait, ředitel sekce finanční stability ČNB.

... a vypíná další požadavek na hypotéky

ČNB dále částečně zmírnila limity na hypotéky. Koronavirová krize podle ní ceny rezidenčních nemovitostí zatím významněji neovlivnila. Vzhledem k nepříznivému vývoji v reálné ekonomice však vzniká možnost jejich poklesu v příštích čtvrtletích.

ČNB zrušila limit ukazatele DSTI (poměr měsíční splátky dluhu k čistému příjmu). Limit pro ukazatel DTI (poměr celkového zadlužení žadatele o úvěr a výše jeho čistého ročního příjmu) zrušila již v dubnu. Další možné změny těchto ukazatelů posoudí ČNB nejpozději na svém listopadovém jednání o finanční stabilitě.

V dubnu docházelo k nárůstu žádostí o odklad splátek a ČNB předpokládá, že úvěrová dynamika na trhu s bydlením zpomalí, uvedl ředitel sekce finanční stability Jiří Frait.

Zdroj: www.patria.cz, ČNB, ČTK

V květnu se vyrobilo o polovinu méně aut

Výroba osobních aut v Česku se od letošního ledna do konce května propadla o 35,7 procenta na 399 861 vozů. V samotném květnu byl kvůli dopadu epidemie covid-19 propad o 52 procent na 62 184 vozidel. Oznamovalo to ve čtvrtlet Sdružení automobilového průmyslu.

Škoda Auto vyrobila 263 589 automobilů, což je o 32,8 procenta méně než loni. Nošovicový výrobce Hyundai snížil produkci o 39,5 procenta na 79 790 automobilů a kolínská TPCA vyrobila 56 302 vozů, což představuje pokles o 42,3 procenta.

Květen se nesl ve znamení pozvolného obnovování výroby ve firmách automobilového průmyslu a vůči dubnu, kdy došlo k propadu skoro o 90 procent, jsme v tuto chvíli na pozitivní trajektorii. Celé odvětví však nadále zůstává pod tlakem výrazného propadu poptávky, který je dán ekonomickou nejistotou a s ní spojenou zabrzděnou spotřebitelskou poptávkou.

Zdroj: www.ihned.cz

Průměrná sazba hypoték klesla

Průměrná úroková sazba hypoték v květnu klesla na 2,3 procenta z dubnových 2,39 procenta, a vrátila se tak na úroveň z počátku roku 2018. Zároveň byl květen v počtu poskytnutých hypoték nejslabším květnem za posledních deset let. Vyplývá to z údajů Fincentra Hypoindexu.

„Po úspěšném dubnu se projevil dopad koronavirové krize i na hypoteční trh. V počtu prodaných hypoték je květen 2020 s počtem 6203 kusů nejslabším květnem za posledních deset let existence Fincentrum Hypoindexu. Jen díky rekordní průměrné výši poskytnutých úvěrů 2,66 milionu korun na tom není stejně i v objemu poskytnutých úvěrů,“ uvedl specialista Fincentrum & Swiss Life Select Jiří Sýkora. Výsledek podle hlavního poradce České bankovní asociace Vladimíra Staňury odráží to, že k menším vhláčům na trhu se přidali se svým zlevňováním i ti velcí.

„Nízký počet sjednaných hypoték odráží jednak to, jakým způsobem byli lidé omezeni v uplynulých dvou měsících z hlediska běžného fungování. Těž se potvrdilo, že banky byly při poskytování hypoték obezřetnější,“ uvedl ředitel hypotečních úvěrů Raiffeisenbank Milan Voldřich. Podle něj lze pro příští měsíce čekat opět oživení.

Pokles úrokových sazeb by mohl pokračovat i v následujících měsících. Ceny zdrojů se totiž podle Sýkory stále drží nízko a základní úroková sazba České národní banky je od začátku května na 0,25 procenta.

Zdroj: <https://www.lidovky.cz>

ZE ZAHRANIČÍ

USA čelí dle šéfa Fedu hlubokému poklesu ekonomiky

Americká ekonomika čelí hlubokému poklesu s výraznou nejistotou ohledně načasování a síly oživení. Řekl to ve svém úterním projevu před bankovním výborem Senátu šéf americké centrální banky (Fed) Jerome Powell.

Powell zdůraznil, že Fed je odhodlán využít všechny své finanční nástroje, aby zmírnil škody, které koronavirus způsobí ekonomice. Dlouhodobý pokles by podle něj mohl způsobit vážné škody zejména pracovníkům s nízkými příjmy, kteří byli nejvíce zasaženi pandemií.

Pandemie rovněž představuje velké riziko pro malé podniky. „Pokud se malý nebo středně velký podnik stane insolventní, protože ekonomika ožívuje příliš pomalu, ztratíme více než jen tento podnik. Tyto podniky jsou srdcem naší ekonomiky a často ztělesňují práci generací,“ prohlásil. Fed v březnu snížil hlavní úrokovou sazbu na rekordní minimum blízko nuly (minulý týden ji neměnil).

Americký Kongres doposud vyčlenil na finanční pomoc téměř tři biliony dolarů (71 bilionů korun). Fed zavedl řadu programů, díky kterým chce napumpovat do ekonomiky prostřednictvím úvěrů biliony dolarů.

V současnosti Fed předpokládá, že v letošním roce americká ekonomika klesne v celoročním přepočtu o 6,5 procenta a míra nezaměstnanosti zůstane několik let vyšší.

Zdroj: www.lidovky.cz

Akcie v USA se vydaly oběma směry, dolarový index roste

Akcie ve Spojených státech se ve středu vydaly oběma směry. Zatímco indexy Dow Jones (klesl o 170,37 bodu, tedy 0,65 procenta, na 26.119,61 bodu) a S&P (oslabil o 11,25 bodu, tedy 0,36 procenta, na 3113,49 bodu) kvůli zprávám o růstu počtu nových nemocných a možným novým omezením ekonomické aktivity klesly, technologickým společnostem se dařilo. Index Nasdaq (posílil o 14,66 bodu, neboli 0,15 procenta, na 9910,53 bodu) je díky tomu blízko rekordního závěru z 10. června.

Na trhu stále přetrvávají obavy z dalšího šíření pandemie. Také úřady v Pekingu posílily omezení pohybu s cílem zabránit dalšímu šíření nemoci. To vyvolává obavy, jak bude vypadat ekonomický vývoj. Americký dolar posílil (stoupl o 0,2 procenta na 97,11 bodu.) ke koši šesti předních světových měn, protože investoři se obávají širších geopolitických rizik a dali přednost relativně bezpečnějším investicím, jako je dolar či japonský jen. Na náladu měly vliv hlavně zprávy o nově nakažených koronavirem v USA a v Pekingu.

Zdroj: www.e15.cz

V cizině měnověpolitický klid

Úrokové sazby ve čtvrtlet na stávající úrovni ponechaly hned tři centrální banky v Evropě: švýcarská (-0,75 %), norská (0 %) a britská (0,1 %); ta ovšem aspoň zvýšila cílový celkový objem nakoupených dluhopisů na 745 mld. liber, přičemž chce tyto nákupy ukončit na konci roku.

Zdroj: ČS

Enormní propad evropského průmyslu

Eurostat zveřejnil data o průmyslové produkci za měsíc duben. EU i eurozóna **vykázaly enormní meziroční poklesy** (kalendářně očištěné údaje) o 27,2 % (za 1. Q -5,4 %), respektive o 28,0 % (za 1. Q -6,2 %). Německo, které je pro nás v důsledku provázanosti ekonomik nejdůležitější, pak kleslo o 30,2 % (za 1. Q -7,0 %). Další velké ekonomiky taktéž klesly, a sice Itálie o 42,5 %, Francie o 34,9 % a Spojené království o 24,5 %. Nejvyšší a zároveň jediný růst (z dosud zveřejněných dat) pak vykázalo Irsko, naopak nejvíce poklesly, již zmíněná Itálie, Lucembursko a Rumunsko.

Neméně důležitou informací je **vývoj v automobilovém sektoru. Bohužel, tady jsou zprávy přímo katastrofické.** V EU automobilový průmysl meziročně (v dubnu) klesl o 79,3 %, v eurozóně o 82,1 % a v Německu o 83,2 %. Míra poklesů německého automobilového průmyslu započala již v červenci 2018. Čísla jsou o to negativnější, jelikož již samotná srovnávací základna byla snížena loňským poklesem.

Německý/evropský automobilový průmysl klesá již delší dobu. Z počátku za jeho poklesy stála do značné míry špatná kondice čínského automobilového trhu, který (více než rok a půl) klesá. **Nicméně nejaktuálnější dramatické poklesy jsou způsobeny koronavirem,** respektive vládními nařízeními, které měly zamezit jeho šíření.

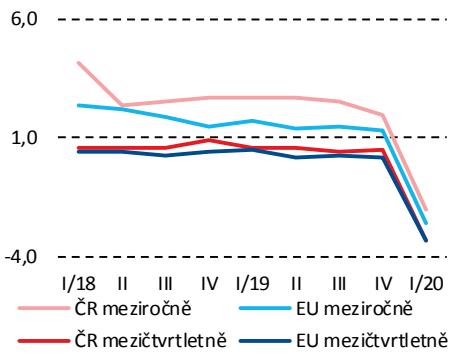
Jelikož řada českých firem dodává své výrobky do evropských/německých automobilek, tak nás nemohou překvapit poslední (tzn. dubnová) čísla **tuzemského průmyslu, kdy průmysl jako celek meziročně poklesl (kalendářně očištěná data) o 33,7 % a automobilový průmysl dokonce o 80,2 %.**

Pozitivní zprávou je, že pandemie **koronaviru je na ústupu a většina vládních omezení byla již zrušena či zmírněna.** Německo (stejně jako řada zemí v EU) plánuje silné **fiskální stimulační balíčky,** které by v důsledku značného napojení českého průmyslu na ten německý, mohly **pomoci i tuzemskému průmyslu.**

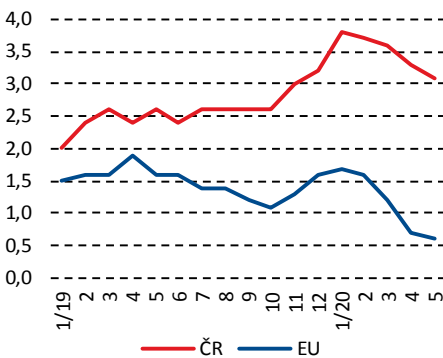
Zdroj: Eurostat, ČSÚ, MPO

Makroekonomická situace v ČR a EU28

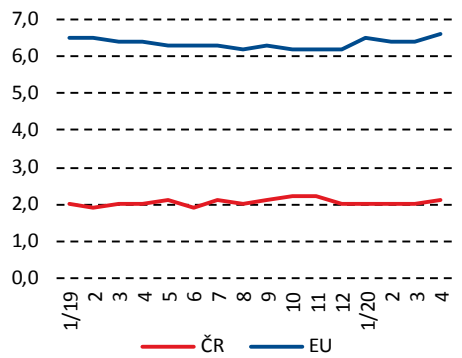
Reálný HDP, sezónně očištěný (%)

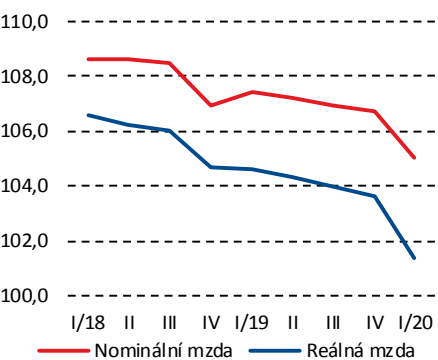
Harmonizovaný CPI (mzr. změna v %)

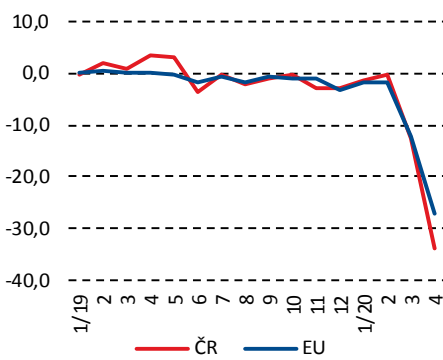
Míra nezaměstnanosti (%)

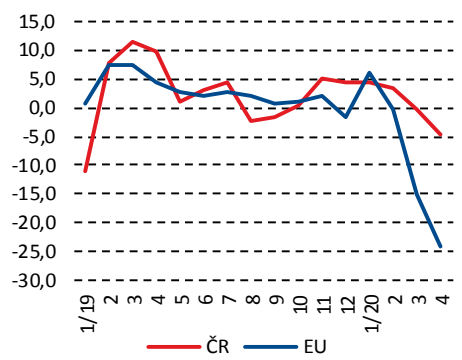
Mzdy (index, předchozí rok=100)

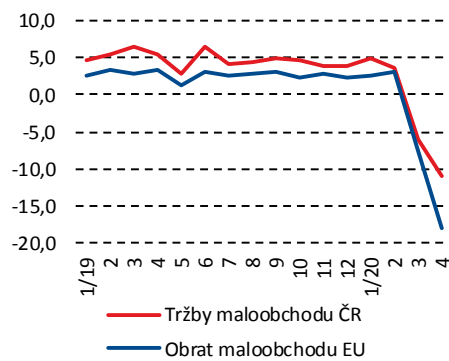
Průmyslová prod. (mzr. zm. v %, kal. oč.)

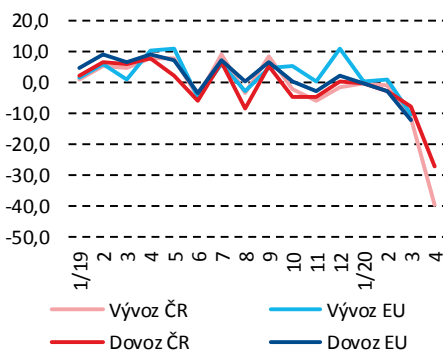
Stavební produkce (mzr. zm. v %, kal. oč.)

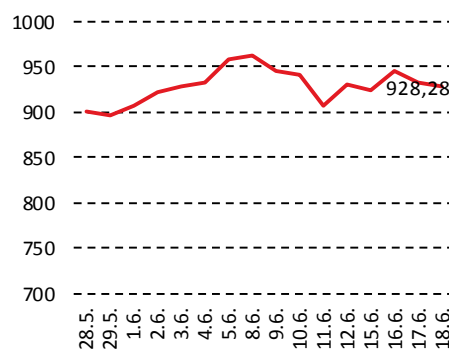
Malobchod (mzr. změna v %)

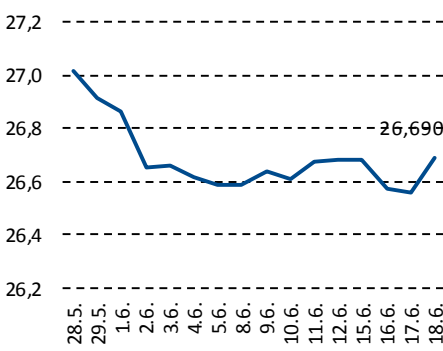
Zahraníční obchod se zbožím (mzr. změna v %)

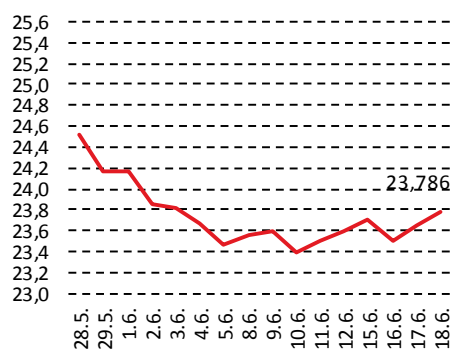
Index PX

Nominální kurz CZK/EUR

Nominální kurz CZK/USD

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO